

مرخصك نظر دقتی جلب ایدرك او كوزل فرانسه‌جه‌یی فرانسه‌ده‌یی تحصیل ایتمش اولدینی نعمت خاندن سرورمتر. یونان مرخصی ایسه، حسد ایدرك جیل بک خطاباً : « کریمه کز بوتون افکاری تسخیر ایدیور . کله جک سفر بنده کریمه‌یی برابر کتیره جلم . » دیمش . بوماجرایی بالذات جیل بکک ، غزیه مخبرلرینه افاده ایتمش اولدینی سوزلردن آکلاپورز. جیل بک ماجرای لسان مفخرتله نقل و حکایه ایتمش ایسه ، بز یونان مرخصك سوزلردن هیچ نمون قالمادق . بومنونیتسزلکک بالطبع شخصیزله هیچ برعلاقه‌سی یوقدر . آنجق تورکک نام و حسابنه نمون اولمادق . یونان مرخصك آغیر سوزلری صورت ظاهرده جیل بکک شخصنه طائد کورونیورسه‌ده حقیقتده تورک ملتنه طائددر . چونکه جیل بک ، قونفریه شخصی نامنه دکل، تورک ملتی نامنه کیتمش بولنیور . برمثلی تحقیر اونک تمثیل ایتدیکی ملت ودولتی تحقیردر . آنک ایچون برمثلك تحقیر ایدلمه‌سی بعضاً اعلان حربی موجب اولور . حقوق دول مدرسی بولنان جیل بک بوجهی بزدن دها آیی بیلیر .

یونان مرخصك برقونفره اعضای حضورنده تورک ملتنه صاور مش اولدینی چرکاب حتراتی کنديسه و یونان ملتنه اعاده ایتهدیکندن طولایی جیل بکی شایان مؤاخذه بولبورز . و یونان مرخصك سوزلردن کی سوء مقصدی آکلاپه مایارق جدی تلقی ایتمه‌سنه و بوسوزلردن کرک کندی و کرک کریمه‌سی نعمت خانم نامنه بر حصه مفخرت آیرمش اولماسنه حیرت ایتمکدن کندمزی آله میورز . « کریمه کز بوتون افکاری تسخیر ایدیور » دیدکان صوکره ، « کله جک سفر بنده کریمه‌یی برابر کتیره جکم » جمله‌سنی علاوه ایتمش اولماسی مقصدینی واضحاً کوسترمکده در . نعمت خانمک موفقیتنه جداً حسد ایدن برکیمسه ، نه تسخیر و کله‌سنی تلفظ ایدر ، نه کنديسی ده کریمه‌سنی برابر کتیره جکفی اعلان و افشایه لزوم کورور . حقیقت حال بودرکه یونان مرخصی تورک ملتنی بک آغیر برتهمتله اتهام ایتمش و بک قبا برلسان ايله تحقیرده بولنشدر کاشکی جیل بک ، بعض خفیف مشرب اوروپالیرک سیاسیه قادین قاریشدرمق طادتلرینی تقلید ایتمه‌مش اولسه‌یدی .

سینه‌مالره اوك آیان اولاره مفیدره وارشمه ا

دکزی قصه‌سند انشا ایدیلن سینه‌ما بناسنک منع انشایی ایچون مفتی بلده طرفندن چالیشلمش ایسه‌ده باشه چیقامادیغنی ینه استانبول غزیه‌لری یازمش و معتاد اولدینی و جهله مفتی افندی بی جهل و تعصب ايله توصیف و تشهیر ايله مشدی . بزده کی سینه‌ما و تیارولرک اخلاقی افساد ایتمکدن بشقه برایشه یارامادینی معلوم اولدینی جهتله سیل الرشاده مفتی افندی جداً سینه‌ما بناسنک انشاسنه چالیشمش ایسه وظیفه وطنیه‌سی

ایفا ایتمش اولدینی سوبله مشدی . مکر کیفیت نه بزم آکلاپیغمز ، نه‌ده مطبوعات یومیه‌نک آکلاپیغی کی دکلش ! مفتی افندی « وقت » غزیه‌سنه کوندرمش اولدینی مکتوبده « بن سینه‌ما بناسنک وقف قبرستان عرصه‌سند انشاسنی منع چالیشدم . یوقسا ، بشقه بر محله انشاسنه ممانعت دکل ، مظاهرات ایتک ایستادم . حق اوك آیان اولمق اوزره رسمی تشبثانده بیله بولندم . بوحال و حرکتیم نم نه‌درجه تجدد پرور اولدینی کوستریر ، دیور .

سینه‌ما بناسنک قبرستان عرصه‌سند انشاسنی منع چالیشمه‌سی مفتی افندی نامنه قید ایدیلجک بروظیفه شناسلقدرد . قبرستانلره دنیانک هر طرفنده حرمت ایدیلیرکن ، برمسلمان مملکتنده قبرستانلره بودرجه حرمتسزلک کوسترلمه‌سی هیچ برملتک عصری تلقیانه اویمایان بزم عصری تلقیاتمک بک مضر اوله‌رق تجلی ایدن نتیجه‌لرندن بریدر . دائماً معنویات علیه طغیان ایدن بزده کی عصری بک جریانلرینک ، کسب سکونت و اعتدال ایدنجیه قادار بویه نامعقول نتیجه‌لر ویره‌جکی آکلاشیلور . طاشقینلق دوره‌سنی برآن اول کچیرمه‌سنه انتظار ایتمکدن بشقه برچاره یوقدر . یالکزی مفتی افندیکن ، سینه‌مالره لهدار کورونمکله کنديسی تجدد پرور طایقیابه موفق اوله‌جفی امیدینی طاشیمه‌سی برصافدرولنق علامتی اولسه کرکدر . سینه‌مالره لهدار کورونمک تجدد پرور طایقیابه کافی دکلدر . تجدد پرورلکک دها برچوق شرائط عصریه‌سی واردر . مفتی افندی ، عجبا ، بو شرائطک هپسنی کنديسنده جمع ایدم بیله جک و تجدد پرور کورونمک غیرتکشلکنی بودرجه‌لره قادار واردیره بیله جکمی ؟ بالفرض بولری بابسه بیله ینه تجدد پرور طایقیاسنه بک قوتلی برمانع واردر : کسوة علیه ا .

بعضه غزیه‌لرک هجرونه اوغرایانه بر واعظ

آقره مخبرینک ویرمش اولدینی معلومانه کوره ، بایرام کونی آقره‌ده حاجی بایرام ولی جامع شریفنده وعظ ایدن برخواجه افندی انشای وعظه برطاقم مناسبتسز سوزلر سوبله‌مش . اوراده حاضر بولنان غازی پاشانک بومناسبتسز سوزلردن جانی صیقیلشمش . مخبر جامعدن جیقدقدن صوکره ، دیگر برخواجه افندیکن فکرینه مراجعت ایتمش . خواجه مومی الیه‌ده ، « بووعظی دیکله نجه خواجه‌لرک بومملکتکته قنالق یابدقربنه بنده قانع اولدم . » دیمش ! مخبر ، واعظ افندیکن مناسبتسز سوزلردن یالکزی بردانه‌سنی ذکر ایدیور : « مبعوثلرهر آی اوچوز لیرا معاش آلورلر ، ملتیه هیچ بر فائده‌لری طوقانیور . » دیمش . خواجه‌لرک علیه یازدینی متبای و متوالی یازیلر ايله بردورلو کسکین حرارت و هیجان ایدمه‌ین بعض غزیه‌لر بوحادثه‌یی ده هموم خواجه‌لرک کینه مسئولیتلرینه قید ایتک غیرته دوشمش ! . خواجه افندیکن

انسان و عظمه سوله مش اولدینی سوزا کرنا بسوز ایسه و بسوزدن غازی پاشانک جانی صیقلمش ایسه، او غزنه لر بسوزی واعظ افندیدن جوق اول سوله مش ایدی. بناء علیه غازی پاشانک جانی ده دها اول کندیلری صیقلمش بولور.

مع هذا غازی پاشانک بسوزدن جانی صیقلمه جفته. احتمال یرمیورز. خصوصیه، واعظ افندی، مجاهده انساننده مقابل فتوال ورن مشهور درت خواجه دن یری ایش. شو حالد و اعظ افندینک حساس ومدرك بذات اولدینی آکلاشیلیور. بویه برذانک انسانی و عظمه غیر معقول سوزلر سوله مش اولدیغه قولای قولای اینانه میورز. اگر بر شیر سوله مش ایسه، مطلقاً معقول سوزلر اولق لازم کایر. معقول سوزلر نه غازی پاشانک جانی صیقار، نه ده مملکت فنانی طوقونور. قبول ایدلم که حقیقه فنا سوزلر سوله مشدر، شخصک فنانی عمرمه تشمیل ایتک غرضکارلق دکل نه در؟ بعض غزنه لک اخلاقه، اجتماعیه، معنویانه هاند یازیلری ملت و مملکت الهمضر یازیلردر. اولنک بوفانانی عموم مطبوعاته تشمیل ایتک نرم حق شناسلغمه مغایر حال و حرکتدر. مخارک دیگر برخواجه افندی به عطفاً بولدیکی سوزده بر صلیه اولسه کرکدر. خواجه لر علیه براب اوجی آله ایتک ایچون وسیله احضارنده بض غزنه لک مامرانه ماناوره لری آز دکلدر. دیگر بر خواجه افندی اگر حقیقه خواجه لک مملکت فنانی یابدقلرینه قانع اولدینی سوله مش ایسه، بو خواجه یانی برآمددر، یا خود فنا بر کیمسدر. ائی برآدم ایسه، عموم خواجه لک فاولمادقلرینه دلالت ایدر. فنا برآدم ایسه سولدیکی سوزک ماصدقی بالذت کندیس دیکندر. بعض غزنه لک بومشله بی بک زیاده اعظام ایدرک بوکا باش مقاله لر تخصیص ایتلرینک، جامعلرده واعظی وعظدن منع ایتک قدر حریت شکنانه توصیه لرده بولونلرینک معناسی، حکمتی طوغروسی آکلاشیله میور. محفی ده شوراسیدرکه برطرفدن عصریلکدن، تجدید و حریتدن بحث ایتدکاری حالده دیگر طرفدن قرون وسطائی توصیه لرده بولونمقدن چکنمیورلر. عجبا حریت از قدر قورنوله جق برشمیدر؟ «حق توصیه اسلامده اهمیت بر وجیه در. و هرکس دن زیاده علما بو وظیفه ایله مکلفدر. ملتک باعث شوکت واعتلاسی اولان بو حریت اساسلرینی کورلمک ده عجباً عصریلک، مقتضاسی میدر؟

بارده معلم و معلمر

تونیده نشر اولسان (بالق) رفیقزده «معلمک حیات» عنوانی آلتده آقره دن کوندریلن بر مکتوبی اوقود ایکن:

«آقشام اولدی، هب برابر، معلم و معلمر مجلسک فارشومده کی باره کیندرک.»

جله سی نظر دقتی جلب ایدی. معلم و معلمر متحداً باره کیتسونلر!

امان یاری! صافین بو بر سرچ قلم اولماسون؟ آقره ده کی بومعلمک حیاتنه زوالی معلم ایدی نه قدر ممنون!

بومعلم افندی به خبر ویریم که آوروپاده معلمر ایله معلملری بویه بارلرده کورسلر هپسین برون وظیفه لرندن هجو ایدرلردی. دکل بویه متحداً، بر معلم و معلمه منفرداً بویه بر باره کیده مزل. آوروپانک او سربست یرلرنده هر صنف خلک کیده جی یرلر میندر. معلم و معلمر، مداومینی، شوخ شرب، حتی آجیقه، چالغیلی برچایخانه بویه کیدوب جای ایچم مزل. اولنک کیده جکاری یرلر، جدی و آخر باشلی انسانلر کیتدکاری محاردر. هه بارلر آفاق باصه مازلر. جوق یازی که آقره ده معلم و معلملرک باخصوص مجتمعا باره کیده میه جکاری آکلاشیله مامشدر. اورایه کیتکی حریتک مقتضیاتندن هدا ایتشلر نه یا کیش تلی! آوروپاده ظن اولونماسون که هرکسه حدسز بر حریت بخش اولونمشدر. اوراده کی قییدات صرف قانونی دکلدر. قانونده معلم افندی فلان یرم کیره مزل دییه بر قید یولدر. فقط بولیدی، اخلاق اجتماعیه لویار. معلم افندی بی اویه بر یرده، مثلاً بارده کوردیلری، آرتق معلم افندینک ویا معلمه خانمک حیثیتی هجو اولور کیدر. ظن ایدرم جوجوق باباری ده آغزلرینی آجوب، کوزلرینی بومارلردی. بیلسه کز بویه تعلیم و تدریس ایله مکلف اولانلر، کندیلرینی نه قدر صیق طوتارلر.

معلم و معلملرک هب برلکده قلقوب ده باره کیتدکاری اورالده ایشیدنلرک آلدن معارف نظارت ویا مدیریت زور قورتیلور. کذلک حاکمدرده ایسته دکاری یرلر کیدوب ولد کیره مزل.

بر هیئت اجتماعیه ایچنده تربیه معنویه ایله مکلف اولانلر، کندیلرینی قلوب صالیور مزل. وظیفه لرنده موفق اوله بیلک ایچون هه شهریلرک حرمتلرینی جاب ایتک لازم کایر. بارلر کیدنلر ایسه تربیه وظیفه سی حواله ایدیلر مزل.

«اقدام»

افندی مقول قاریسنده خواجه لر به یاریمور؟

دارالمسلمین معلملرندن جودت بک، دارالمصلحین ماذونلری قونقره سنه انحافاً هلال احمر غزنه سنده مهم بر مقاله نشر ایتشدر. بعض فقره لرینی عیناً نقل ایدیورز:

«کوروبورم که ماذونلر مزلک ایشی اسکینه نظر ایتدکجه آغیرلاشیور. بوکا پروغراملرک واشخاصک صیق صیق دکیشدیرلرله سندن باشقه استانبول محیطنک کوندن کونه ملوث بر حاله کله سی سائق اولوبور: دیشارینک بوتون بوزدینی خواجه لر، مکتب ایچنده وجو قورله کنج لک روحنده یامق ضرورتیه آزیلیور. هیکزه معلوم اولان بعض حادثه لر استنادله فکری ایضاح ایده م: ۱ — قومار ابتلاسی، کنج قیز و اوغلانلری جاذبه سنه مغلوب ایدیور. ۲ — سواقلر، محله لر، کوشه باشلرینه وازنجیه قدر مساعده ایدیلن «ایچکی»، مکتبلری ده ساحه سنه چکیور. هرکسک هلناً ایچدی برلرده اولنر نیچین کری قالسینلر؟ دییه لر چوغالیور.

۳ — مکتبه وسوقاقده طاشینماسی لازم کلن قیافت شکلی، اطرا دینی غائب ایدی. بناء علیه، ناموسلو بر کنج قیز، قاشقه قیافتله مکتبه کلکدن چکینه یور واونی محذور تلقی ایتدیور. عرفان هانک داخل اولانلرک بالدرلرله بویون وکوکسک زملر قدر آچیلما سنه مساعده ایدیلرله جکی کیمسه کیمسه به صورما یور. اداره لر عاجز و مساحه کار، ابون حیران، محیط متردی. محترم جلال اسعد بک آقشام غزنه سنده (چیللق قولولر) مقاله سی، بزی ابقاظ ایتسه کرکدر.

۴ — محیط بوزولدینی نسبتنده، مکتبلرک قونترولی آتیرماسی و بعض